

Zahraníčněobchodní politika,
platební bilance,
kurz měny
a integrace

KONKRÉTNÍ CÍLE HP

- **ekonomický růst** (HDP/obyv., v %)

hlavní subjekt: vláda, nástroje fiskální politiky

- **cenová a finanční stabilita** (míra inflace, v %)

hlavní subjekt: centrální banka, nástroje monetární politiky

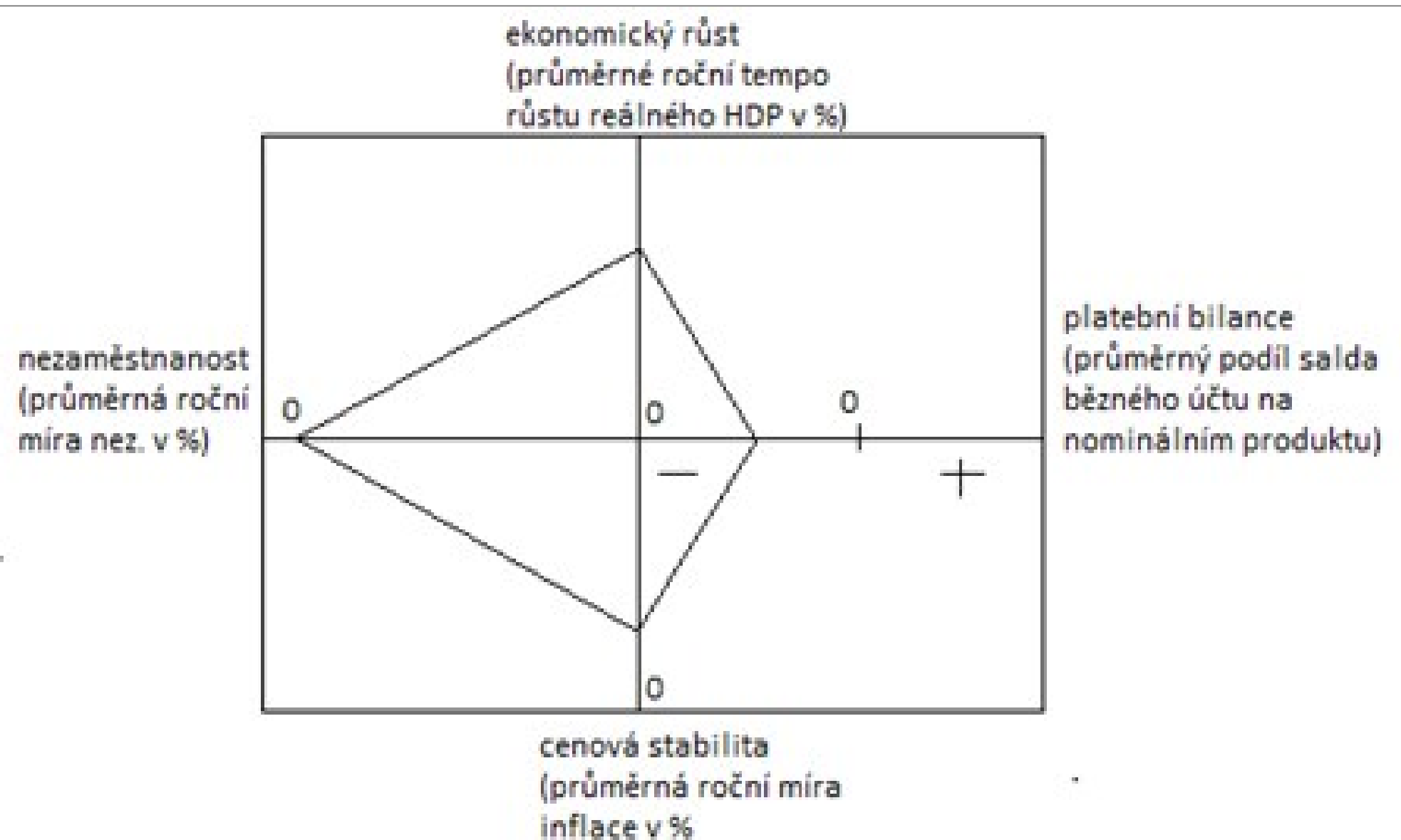
- **udržení nezaměstnanosti na úrovni její přirozené míry** (míra nezaměstnanosti, v %)

hlavní subjekt: vláda, nástroje fiskální politiky

- **dlouhodobá rovnováha zahraničně-obchodních vztahů** (rovnováha platební bilance)

hlavní subjekt: vláda i centrální banka, nástroje fiskální i monetární politiky

MAGICKÝ N-ÚHELNÍK

MEZINÁRODNÍ OBCHOD

- Důvody pro výhodnost mezinárodního (zahraničního) obchodu:
- odlišnost výrobních podmínek
- různá vybavenost přírodními zdroji, půdou, prací, kapitálem a technologiemi
- klesající výrobní náklady (úspory z rozsahu výroby)
- průměrné výrobní náklady mají tendenci se zvyšováním objemu produkce klesat
- rozdíly ve spotřebitelském vkusu

důvody ke specializaci země na výrobu určitých statků:

- Teorie absolutních výhod (A. Smith, 1776)
- Teorie komparativní výhody (D. Ricardo, počátek 19. století)

Platební bilance: shrnuje veškeré peněžní toky směřující do země a ze země

- zahrnuje:

1. běžný účet platební bilance:

- a) obchodní bilance (toky zboží)
- b) bilance služeb
- c) transfery, osobní platby

2. kapitálový účet platební bilance

3. finanční účet (toky kapitálu):

- a) přímé x nepřímé (portfoliové)
- b) podle vlastníka
- c) podle země původu
- d) podle instrumentu

4. devizový účet (změny oficiálních devizových rezerv)

5. statistické chyby a vyrovnání

Devizový trh

- pojem deviza (cizí měna v bezhotovostní formě)
- valuta (hotovost cizí měny)
- Měny různých zemí se směňují na devizovém trhu: mezinárodní trh, na kterém se kupují a prodávají rozhodující objemy měn a na kterém se skutečně utvářejí měnové kurzy.
- Nabídka: CB
- Poptávka: CB a velcí investoři (fondy)

Měnové (devizové) kurzy

- ***fixní (pevné) kurzy*** → (zafixováno dříve ke zlatu - zlaté číslo, teď na určitou cizí měnu nebo koš měn)
- ***pohyblivé plovoucí kurzy (floating)***
 - - *řízený floating*
 - - *volný (neřízený) floating*

- Měnový kurz musí dlouhodobě splňovat podmínku **úrokové parity** – měnový kurz se ustálí na takové úrovni, při které jsou očekávané míry výnosu z aktiv v obou zemích stejné.
- **Teorie parity kupní síly** vysvětluje kurs jednotlivých měn na základě porovnání jejich vnitřní kupní síly. Měnový kurs je ovlivňován pohybem vnitřních cenových hladin ve srovnávaných zemích.
- Pohyb vnitřní cenové hladiny je sledován pomocí cenových indexů, které jsou sestavovány z cen určitého počtu druhů zboží (tzv. národní koš).
- Jsou-li dvě srovnávané měny v paritě, znamená to, že za danou měnovou jednotku lze koupit stejné množství zboží a služeb doma i v zahraničí. V tomto případě má měna stejnou kupní sílu doma i v zahraničí.

- Zhodnocení (**apreciace**) domácí měny se projevuje jako snížení množství domácích měnových jednotek potřebných k nákupu měnové jednotky zahraniční, případně jako zvýšení počtu jednotek zahraniční měny za jednotku měny domácí.
- Znehodnocení (**depreciace**) domácí měny se projevuje, jako zvýšení množství domácích měnových jednotek potřebných k nákupu zahraniční měnové jednotky, případně jako snížení počtu jednotek zahraniční měny za jednotku domácí měny.

BARIÉRY OBCHODU - PROTEKCIONISMUS

- *nástroje*:
- cla (poplatky)
- kvóty = kvantitativní omezení uvalovaná na dovoz určitých druhů zboží
- administrativní překážky obchodu = záměrné užití státní legislativy a administrativní regulace ke ztížení dovozu zboží ze zahraničí
- exportní subvence = finanční podpory, které stát v určité zemi poskytuje svým exportérům s cílem umožnit jim prodávat jejich výrobky v zahraničí za nižší cenu, než za jakou by je mohli prodávat doma
- dumping = prodej určitého výrobku v zahraničí za nižší cenu jsou výrobní náklady či pod úrovní výrob. nákladů, resp. prodej za méně než na domácím trhu

POJEM A STUPNĚ MEZINÁRODNÍ EKONOMICKÉ INTEGRACE

- **Pásmo volného obchodu**
- **Celní unie**
- **Společný trh (Hospodářská unie)**
- **Hospodářská a měnová unie**
- **Politická unie**